

Strategia de control fiscal a ANAF a fost regândită. Cum sunt verificate în prezent companiile

Autor: Alina Andrei, Partener Cabot Transfer Pricing

Agencia Națională de Administrare și-a modernizat abordarea în privința controalelor fiscale și a aliniat-o tendințelor internaționale, care pun tot mai mult accent atât pe conformarea voluntară a companiilor încă de la declararea obligațiilor fiscale, cât și pe aplicarea unor tehnici progresive de verificare, astfel încât inspecțiile fiscale să devină doar ultima verigă din lanțul de control al autorităților fiscale.

Noua strategie de control a ANAF a fost explicată chiar de la vârful piramidei instituționale printr-un comunicat de presă publicat direct de Ministerul Finanțelor, care precizează modul cascadat în care funcționează acțiunile de control derulate în prezent de autoritatea fiscală.

Astfel, după cum reiese din documentul făcut public de Ministerul de Finanțe, activitatea de control devine ultima pârghie a ANAF pentru realizarea conformării fiscale, autoritatea aplicând mai întâi alte tehnici menite să încurajeze contribuabilii să își respecte obligațiile fiscale și să își achite la timp taxele către bugetul de stat. Această abordare progresivă a formelor și acțiunilor de control fiscal contribuie, spune MF, la armonizarea procedurilor de control fiscal cu tendințele internaționale în materie.

Tehnicile de conformare voluntară aplicate mai întâi de ANAF

Conform comunicatului emis de MF, Agenția Națională de

Administrare Fiscală, prin structurile de control fiscal, desfășoară în prezent, două tipuri de acțiuni înainte de a face efectiv controale și inspecții fiscale amănunțite la companii.

Mai exact, într-o primă fază, ANAF efectuează acțiuni de verificare documentară, care constau în realizarea unei analize de coerență a situației fiscale a contribuabilului/plătitorului, pe baza documentelor existente la dosarul fiscal al contribuabilului/plătitorului, precum și pe baza oricăror informații și documente transmise de terți sau deținute de organul fiscal, care au relevanță pentru determinarea situației fiscale.

Apoi, tot în această fază incipientă, acolo unde descoperă inadvertențe sau probleme, ANAF emite companiilor notificări de conformare, adică documente prin care inspectorii fiscali transmit contribuabililor/plătitorilor prezumtivi a fi selectați pentru efectuarea unor inspecții detaliate, riscurile fiscale pe care le-au identificat astfel încât să permită companiilor să își reanalizeze și să-și clarifice situația fiscală și riscurile notificate. Companiile au posibilitatea astfel să își corecteze și să își îndeplinească obligațiile fiscale din proprie inițiativă, având din start la dispoziție și punctele de neconcordanță identificate de inspector în situația lor fiscală, fie că este vorba despre declarații fiscale eronate, diferențe de taxe neplătite la stat sau alte situații considerate problematice de inspectorii.

Contribuabilii vor avea 30 de zile după primirea notificării să facă demersurile necesare pentru a-și revizui situația fiscală – să depună declarații dacă acestea lipsesc, să corecteze eventuale declarații depuse eronat sau să achite diferențele de taxe identificate de ANAF. După cele 30 de zile, inspectorul fiscal responsabil de caz reanalizează situația companiei notificate și, în funcție de demersurile făcute sau nu de contribuabil în această perioadă, decide dacă declanșează inspecția fiscală prin trimiterea unui aviz.

Aceste două tipuri de tehnici – verificarea documentară și notificarea de conformare, presupun interacțiunea de la distanță cu companiile vizate, nefiind necesar decât un schimb electronic sau telefonic de informații.

Abia ulterior și numai în funcție de rezultate obținute în această primă etapă, ANAF merge mai departe și supune contribuabilii cu risc fiscal ridicat unor acțiuni propriu-zise de control fiscal, și anume: inspecția fiscală în cazul contribuabililor care urmare Notificării de Conformare, nu corectează și nu clarifică riscurile fiscale pentru care au fost notificați sau controlul antifraudă, în cazul contribuabililor pentru care există indicii de evaziune fiscală.

Datele despre acțiunile de control ale ANAF vor fi publice

În aceeași poziție oficială, publicată pe site-ul instituției, ministrul de Finanțe Marcel Boloș a explicat și că datele despre acțiunile de verificare derulate de ANAF vor fi făcute publice lunar: *„Am decis să avem raportări lunare care să reconfirme angajamentul ANAF față de impozitarea echitabilă și transparența fiscală. Punem accent pe colectarea veniturilor și diminuarea evaziunii fiscale, pentru a scoate la iveală tentativele de fraudă. Suntem angajați să oferim îndrumare contribuabililor pentru a rectifica orice discrepanțe, dar hotărâți să aplicăm legea și să accelerăm creșterea nivelului de colectare. Este un aspect de bun simț față de toți cei care își plătesc corect taxele, pentru a asigura finanțarea măsurilor economice și sociale pentru protejarea cetățenilor și economiei. Vom continua să revizuim în mod activ procesele interne, vrem să adoptăm noi soluții digitale și să valorificăm mai bine analiza datelor, pentru a eficientiza inspecțiile, mai ales în zonele cu risc ridicat”.*

Cele mai recente date publicate de minister sunt cele pentru luna iunie, iar acestea arată că ANAF a emis peste 3.700 de notificări de conformare pentru riscuri fiscale totalizând

aproximativ 284 milioane lei. De asemenea, în aceeași perioadă, au fost efectuate peste 3.200 de acțiuni de control fiscal cu obligații fiscale suplimentare de aproape 1 miliard lei și aproape 2.000 de controale antifraudă cu implicații de 2,6 miliarde lei.

Ministerul Finanțelor subliniază că această procedură de control cascadată, armonizată cu tendințele internaționale, face parte dintr-un ansamblu mai larg de reforme fiscale, menite să modernizeze și să digitalizeze politica de administrare fiscală a companiilor, iar soluții precum raportarea electronică SAF-T, e-Transport și e-Factura vor permite un acces în timp real al inspectorilor fiscali la datele despre tranzacțiile economice derulate de companii, ceea ce ar trebui să contribuie substanțial la creșterea gradului de colectare a taxelor și reducerea evaziunii fiscale.